

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

hlas

صوت الاتحاد الإسلامي

الجماعة الدينية الإسلامية في الجمهورية التشيكية

Organe de la Communauté religieuse musulmane de la République Tchèque
Ofizielle Zeitung der moslemischen Religionsorganisationen in ČR

ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH
NÁBOŽENSKÝCH OBCÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

• ROČNÍK 14

• ČÍSLO 5 - 6

KVĚTEN, ČERVEN 1996 • MUHARRAMI 1417

Dr. Nidal SALEH

MONOPOL NA PRAVDU

Podstatu islámskeho náboženstva nájdeme vo veršoch (AJAT), ktoré boli prorokovi Mohammadovi zjavené a diktované Anjelom Gabrielom. Tieto verše boli prorokovi diktované v arabskom jazyku, čo bol jazykom proroka a jeho národa. Sú zozbierané v knihe, ktorá sa volá Qurán alebo Al Mushaf Sharif.

Verše Quránu sa prorokovi nezjavili naraz ale postupne v priebehu 26 rokov. Prevažná väčšina týchto veršov bola prorokovi prejavovaná ako odpoveď na otázky prorokových apoštolov alebo ako reakcia na určitú situáciu alebo dej. Preto mnoho z týchto veršov začína vetou: Pýtajú sa ťa (proroka) na niečo..." a nasleduje odpoveď a ponaučenie. Preto je nesmierne dôležité pre pochopenie významu a zmyslu určitého verša alebo skupiny veršov, aby sme poznali podrobnosti a podstatu otázok, dejov a situácií, na ktoré tieto verše odpovedajú a reagujú. Bez týchto vedomostí budeme blúdiť v omyle a dostaneme sa do kontraverzných situácií a uzáverov.

Napriek tomu, že Qurán obsahuje božie slová je to v podstate jazykový text v arabskom jazyku. Ako každý literárny text nevraví a nevysvetľuje sám seba ale potrebuje ľudské schopnosti a vedomosti na jeho vysvetlenie.

Prorokovi apoštolovia, ktorí s ním žili a boli blízko neho vedeli prečo a pre aký dôvod bol ten ktorý verš mu zjavený. Keď niečo nechápali išli za prorokom a opýtali sa ho na to a on im odpovedal a vysvetlil im to.

Po smrti proroka Mohammada boli muslimovia postavení pred množstvo problémov a nevedeli si na ne odpovedať. Hľadali preto odpovede v Quráne a začali si vysvetľovať a interpretovať verše každý podľa svojich vedomostí a svedomia. Keďže vedomostné, kultúrne a politické pozadie ľudí bolo rozdielne, vznikly rôzne interpretácie textu Quránu. Celú záležitosť skomplikovalo aj to, že mnoho prorokových najbližších apoštolov zomrelo v rôznych bojoch a bitkách. Takto vzniklo rôznorodé islámske myslenie, intelekt a ideológia a tým aj niekoľko prúdov islámu, ktoré si navzájom protirečili, oponovali si a dokonca proti sebe bojovali. Každý si dával len sám sebe právo na tzv. jedinú pravdu a na jediný pravý islám. Pritom všetci zabudli na fakt, že to čo vraví "jediný pravý islám" je len a len osobná ľudská interpretácia božieho slova.

Ako každá ľudská interpretácia božieho slova môže byť s ním totožná alebo odlišná a chybná. Žiadny ľudský tvor alebo skupina, nech je to ktokoľvek, nemôže mať monopol na pravdu.

Na posilnenie svojej pozície a na podporu svojej "čistej pravdy" začal každý názorový prúd používať prorokove slová a výroky a citáty (HADITH). V protiklade s Quránom tieto výroky a citáty neboli zaregistrované, napísané, ale len ústne kolovali medzi muslimami. Počas viac ako sto rokov sa takto rozšírilo medzi muslimami takmer státisíce prorokových výro-

kov alebo správnejšie povedané státisíce výrokov a citátov, ktoré boli prisúdené jeho osobe. Až oveľa neskôr (150-200 rokov po smrti proroka) niektorí islámski myslitelia ako Al Buchari, A Muslim si vzali za úlohu presiať tieto výroky a zo státisícov výrokov vybrať tie, ktoré podľa svojho vedomia a svedomia uznali za pravdivé. Zozbierali ich do kníh "Al Sihah" tzn. pravdivé.

Nie je medzi muslimami rozpor, že po Quráne je pravdivý výrok proroka Mohammada zdrojom islámskeho učenia a náboženstva. Ale nedá sa bez pochybností hovoriť, že všetky výroky v knihách Al Sihah sú naozaj pravdivé. Muslimskí myslitelia tvrdia, že všetky sú pravdivé a každý, kto spochybňuje ich pravdivosť je kacír. Uvážte, mám ja ako veriaci muslim nárok a právo na pochyby o tom, či niektoré z týchto výrokov vyslovil náš prorok? Tieto výroky sa ústne odovzdávali z pokolenia na pokolenie po viac ako sto rokov a tí, ktorí ich recitovali aj tí, ktorí ich zbierali a zaznamenávali boli len ľudia. A ľudia, nech sú akíkoľvek, sú omylní.

Vezmime si ako príklad len jednu otázku, ktorú nám vyčítajú aj iní, a to otázku postavenia žien v isláme.

Qurán ženu uznáva ako plnohodnotného a rovnoprávneho partnera muža. Qurán uctieva ženu a rešpektuje ju. V Quráne nenájdeme jedinú zmienku o zneučťovaní či znevažovaní ženy. Napriek tomu vidíme, že niektorí muslimskí myslitelia považujú ženu za druhoradú, neschopnú a slabomyselnú, ktorá má len za úlohu rodiť deti a starať sa o ne. Slovenský preklad Božieho slova v Quráne (Súra "Al Nisa" - žena) vraví v tomto zmysle: "A neodovzdávajte celý zdedený majetok slabomyselným (stupidným). Dávajte im z neho na ich výživu a ošatenie a hovorte s nimi slovami vlúdnyhmi." Tento verš nám káže, aby sme im nedávali majetok celý naraz ale postupne, pretože nie sú schopní slobodne uvažovať a hospodáriť s ním, mohli by si ublížiť atď. Jeden známy islámsky mysliteľ k tomu pridal, že Boh tými slabomyselnými a stupidnými myslel ženy a deti. Ďalší mysliteľ k tomu pridal, že "ženy sú najslabomyselnejšími stvoreniami zo všetkých" a k tomuto názoru sa pridali aj ďalší. Verš Quránu však ženu ani slovom nespomenul! Toto teda nevraví Qurán ale človek! Je to násilná a chybná interpretácia slova božieho. Je to len názor človeka alebo skupiny ľudí, ale nie názor Quránu. Títo vykla-

dači Quránu aby podporili svoj názor hľadali pomoc v prorokových výroko. Ale každý človek, ktorý sa oboznámi so životopisom proroka Mohammada zistí, že on bol pred i po isláme vždy k ženám vlúdny a nežný. Prorok ich rešpektoval a vážil si ich a dokonca sú dôkazy, že sa na ne v kritických situáciách obracal o radu a aj ich radu prijímal. Bránil ich pred hnevom ich manželov a žiadal totálny rešpekt k matkám. Preto sme nepríjemne šokovaní, keď nájdeme človeka ako Abu Hureira, prorokovho súčasníka, ktorý prednesie výrok v znení: "Modlitba sa nepočíta, ak pred modliacim sa prejde žena, pes alebo somár." Prorokova žena, a nejobľúbenejšia zo všetkých jeho žien -Ajša, tento výrok odmietla a dodala: "Prorok to nikdy nepovedal! Chcete nás - ženy - postaviť na rovnakú úroveň s psami a somármi?! Prisahám, že som videla proroka sa modliť a ja som pred ním nehybne ležala a jemu to nevadilo!". Tak komu máme veriť - Abu Hureirovi alebo Ajši, prorokovej žene, ktorá s ním dlhé roky žila a spávala?

Faktom je, že stovky prorokových výrokov boli prednesené práve Abu Hureirom, touto kontraverznou osobou. Prorokova žena mu často včítala: "Cítuješ výroky, ktoré si nikdy nepočul!".

Ďalší z citátov Abu Hureira, ktorý je registrovaný v knihe "Al Buchary" tvrdí, že prorok povedal: "Dom, kone a žena prinášajú smolu". Al Zarkaši, jeden známy muslimský mysliteľ napísal, že prorokova žena Ajša povedala, keď počula tento "výrok", že Abu Hureira sa naučil zle svoju úlohu, zrejme počul len druhú časť prorokovho výroku keď povedal: Nech Boh potrestá židov ktorí vravia, že tri veci prinesú smolu - dom, žena a kone." Takýchto príkladov by sme mohli nájsť desiatky a čitateľ islámskej literatúry musí byť veľmi opatrný a obozretný, inak príde k nesprávnym uzáverom.

V žiadnom prípade si nesmieme spliesť islámsku literatúru a intelekt s islámom samotným. Islám je to, čo je zaznamenané v Quráne a prorokove citácie a učenie, ktoré boli bezpochybne dokázané a sú v súlade s dušou Quránu. Islámska literatúra a intelekt sú ľudské názory, ľudská interpretácia svätého textu, ktoré môžu byť totožné s božím prikázaním alebo môžu byť odlišné a chybné, pretože žiadny človek ani žiadna skupina ľudí nemôže mať monopol na pravdu a jedinú pravdu.

Mir Mohamed Násir

Monoteizmus v Islámu

Ve jménu Boha, milosrdného, slitovného!

Monoteizmus je v Islámu obecně definován touto větou: Není božstva kromě Boha, což znamená odmítání veškerého božstva a uznání jediného: BOHA

Náplň této definice je obsažena v Abrahamově příběhu. Když Abraham viděl svého otce, jak svou víru zasvěcuje modlám, řekl mu: "Zdaž modly bereš si za

bohy? Vpravdě vidím, že ty i lid tvůj v bludu jste zjevném." (6:74). Odmítl brát modly jako božstva. Ale protože víru v sobě měl, začal hledat svého Pána. Když se nad ním rozprostřela noc, spatřil hvězdu a zvolal: "Toto je pán můj!" Však když zašla, řekl: "Zalíbení nemám v tom, co zapadá." (6:76). Všimněme si, že se Abraham při hledání Boha neopíral jenom o srdce, ale

také o svůj rozum. Pro něho bylo nelogické a nepřijatelné, aby Bůh chvíli "zářil" a za chvíli "zapadl". Hledal proto dál. A když spatřil vycházející měsíc, zvolal: "Toto je Pán můj!". Když však zapadl, řekl: "Kdyby můj Pán mne nebyl vedl, byl bych jistě jedním v lidu zbloudilém." (6:77). Abraham pochopil, že mu k nalezení Boha nemusí stačit ani srdce ani rozum, pokud ho jeho Pán nepovede na správnou cestu. Je to zajímavý moment v Abrahamově příběhu. Tím vlastně nepřímou vyzval Boha, aby ho k sobě vedl. Spolu s Bohem tedy začal hledat Boha. Když pak spatřil vycházející slunce, dělá: "Toto je Pán můj: ten jistě je největším!" Však když zašlo, dělá: "Lide můj, odříkám se všeho spolčování božstev jiných s Bohem. Obracím tvář svou k tomu, jenž stvořil nebe i zemi, jsa následníkem pravé víry a nejsem z těch, kdož spolčují s Bohem božstva jiná. (6:78-79). Abraham si uvědomil, že se objevuje hvězda a zmizí, objevuje se měsíc a zachází, vychází slunce a zapadá, ale stále v něm zůstává pocit a víra, že Bůh je. To bylo důležité zjištění. Tím totiž poznal svého skutečného Pána. Přestal ho proto dále hledat. "Bůh je světlem nebes i země", jak se uvádí v Koránu (24:35). A hledat světlo, když už je nalezeno, nikam nevede. Abychom jej našli, musíme vnímat, že je světlo, což Abraham učinil.

Tento Abrahamův příběh nám říká mnohé o islámském monoteismu. Doslova kopíruje "průběh" oné definice "Není božstva kromě Boha". Neboť Abraham začal odmítáním božstev, až se dostal k Bohu, stejně tak definice islámského monoteismu začíná slovy: Není božstva a končí formulací kromě Boha.

Bůh je podle islámského náboženství jedinečný. "Není ničeho jemu podobného" (42:11). Nemá žádné dítě a není závislý na nikom. Není nikdo, kdo by mu byl roven. Když k Muhammadovi (NMBŽ) přišli lidé (podle některých zdrojů modloslužebníci, podle jiných Židé) a ptali se ho "Kdo je tvůj Bůh?", Bůh Prorokovi vnukl tato slova: "Rci: On Bůh je jediný, Bůh věčný. Nesplozoval aniž zplozen by a nikdo roven není mu!"

O této sůře Al Bucharí vypráví jeden příběh o Muhammadovi (NMBŽ). Říká, že boží Posel (NMBŽ) řekl svým druhům. Je mezi vámi někdo, kdo by mohl přečíst třetinu Koránu za jednu noc? To jim (Muhammadovým druhům) připadalo těžké, řekli: "Kdo z nás by toho byl schopen, ó Boží Posle?" (Prorok) řekl. "Rci, on Bůh je jediný, Bůh věčný, je třetina Koránu."

Proč je tato sůra tak důležitá? Protože je to jediná sůra v Koránu, která se jako celek zabývá popisem Boha a monoteismem jako takovým. Islámští vědci jsou toho názoru, že 112. sůra je za třetinu Koránu považována proto, že je zcela věnována monoteismu, stejně jako třetina Koránu.

Tato sůra nás informuje o tom, že Bůh je jeden a jeho existence není závislá na nikom. Dozvídáme se v ní, že Bůh je bytost, která neplodí a ani nebyla zplozena, takže nemá žádného potomka ani předka. Dále se dozvídáme, že náš Pán nemá sobě rovného, proto je vždy vznešenější než to, co lidé k němu přidružují.

Monoteismus ale nevznikl s příchodem proroka Muhammada (NMBŽ). Hlásali jej už před ním Ježíš, Mojžíš, Noe a další (mír s nimi). Je to záležitost, která člověka doprovází již od samého počátku. V Koránu čteme: A když Pán tvůj vzal veškeré potomstvo, jež vzejíti mělo z ledví synů Adamových a dal složit jim svědectví proti sobě samým, řekl: "Nejsem-li Pánem vašim?" řekli: "Ano, dosvědčujeme to." To proto, aby neřekli v den zmrtvýchvstání: "Vpravdě, nebylo nám to známo." A abyste nemohli říci: "Vždyť přece otcové naši dávali Bohu společníky dříve a my jsme potomstvem jejich pozdějším. (7:172-173).

Ve stejném duchu se vyjádřil Boží posel Muhammad (NMBŽ). Řekl: V den zmrtvýchvstání bude jednomu z obyvatel pekla řečeno: "Co soudíš? Kdyby na zemi bylo něco, čím by ses mohl vykoupit, udělal bys to?" (Prorok) pokračoval dále: A on odpoví: "Ano!" Pak řekne Bůh: Věřu jsem chtěl po tobě něco mnohem jednoduššího. Obdržel jsem totiž od tebe, jakožto od Adamova potomka, slib, nic ke mně přidružovat. Ty jsi to ale odmítl a přidružoval jsi.

Islám tedy monoteismus považuje za přirozený jev. Bere to jako skutečnost, se kterou člověk přichází na svět. Naopak přidružovat někoho nebo něco k Bohu je v Islámu považováno za největší hřích. "Bůh jistě neodpustí, aby dávání mu byli společníci v božství. Jiné hříchy odpustí, komu bude chtít. Však ten, kdo staví Bohu společníky, vpravdě vymýšlí velkou špatnost. - Tak znějí slova Koránu (4:48)

To, že lidé připisují božství nějaké soše, nějakému člověku či jiným tvorům je mnohdy příčinou toho, že nepoznají svého skutečného Pána. Korán jako příklad uvádí královnu ze Sáby, která také měla víru, ale zasvěcovala ji slunci, což jí znemožňovalo poznat Boha. V sůře 27:43 o ní čteme: "Však odvrátilo ji od pravé cesty to co uctívala na místě Boha".

Přidružování k Bohu je ale nepřijatelné při nejlepším i z těchto dvou důvodů:

1.) Je to nespravedlnost a křivda, které se dopouštíme vůči Bohu, protože tím přisuzujeme někomu jinému to, co ve skutečnosti patří Bohu. Je to Bůh, který nás obdařil sluchem a zrakem. Je to Bůh, který nám dává život. A je to Bůh, který nás stvořil. Jen proto mu musíme být vděční a Jemu musí patřit naše chvála.

2.) Je to křivda vůči nám samým, protože sami sebe uvádíme tam, kam nechceme. Opět v této souvislosti jeden příběh: Když se Josefa (MN) jeho dva spoluvězni ptali na výklad svých snů, Josef (MN) jim mj. řekl: "Ó soudruhové moji dva ve vězení: Zdaž páni rozliční lepší jsou, anebo Bůh jediný, všemocný? Co vy uctíváte vedle něho jsou jen jména těch nijaké moci". (12:40). Josef (NM) v tomto příběhu odhaluje jednu zajímavou skutečnost a to, že uctívat něco jiného vedle Boha znamená uctívat pouhé jméno, které s podstatou uctívané věci nemá nic společného. Je to pouhý symbol, pouhý výmysl, který je daleko od skutečnosti. Právě před takovýmto omylem nás mi-

losrdný Bůh varuje a o modloslužebnících a těch, kteří jsou vedle Boha uctíváni, říká:

A jednoho dne shromáždíme je všechny: pak řekneme těm, kdož společníky dávali Bohu: "Na místa svá, vy a vaši společníci Boha!" Tehdy rozdělíme je od sebe, i řeknou společníci, které oni dávali Bohu: "Zajisté nesloužili jste nám: a Bůh postačitelým je svědkem mezi námi a vámi, že ani nedbali jsme o uctívání vaše. "Tam vyzkoušena bude každá duše dle zásluh, jež byla poslala před sebou. A navrácení budou k Bohu, Pánu svému pravému a ztratí se jim to, co si byli vymysleli." (10:28-30).

Bůh nás těmito slovy poučí o tom, že vztah mezi modloslužebníky a těmi, kteří jsou jimi uctíváni, je umělý a neskutečný. A že se tento vztah v soudný den, kdy každý pozná význam svých činů, zcela zhroutí a modloslužebníkům se ztratí to, co si vymysleli...

Proto se v Islámu klade velký důraz na to, abychom k Bohu nic nepřidružovali a naopak uctívali jedině svého Stvořitele. Boží Posel (NMBŽ) dokonce řekl: Vštipte svým umírajícím (slova) Není božstva kromě Boha, neboť ten, jehož posledními slovy při umírání jsou: Není božstva kromě Boha, věru vstoupí do ráje.

Islámští vědci a jejich zásluhy, které radikálně ovlivnily vývoj světové civilizace

(pokračování)

Dr. Jiří A. Bečka

ABÚ ALÍ IBN SÍNÁ

Za jednoho z největších učenců všech dob bývá často považován Abú Alí Husajn ibn Abdulláh ibn Hasan ibn Alí, známý po staletí v Evropě pod jménem Avicenna. Je to osobnost, která ovlivnila nejen vědu, nýbrž i život lidí obrovského úseku času i místa. Mimořádně hluboce se zabýval všemi tehdy známými vědami: filozofií, lékařstvím a farmakologií, mineralogií, geologií, chemií, fyzikou, matematikou, astrologií a také hudební vědou a jazykovědou. V těchto oborech silně působil nejen v islámské oblasti, ale ovlivnil /spolu s dalšími islámskými učenici/ od 12. stol. tehdy daleko primitivnější vědu evropskou. Spisy vydané na Východě i Západě významu a dílu Ibn Síny by dnes vytvořily rozsáhlou knihovnu.

Ibn Síná pocházel z Afšany u Bucháry, kde se narodil 16. srpna roku 980. Byl iránského původu, otec přišel do Bucháry z /dnes afghánského/ Balchu, matka Sitárábánú, pocházela z Afšan. Ibn Síná napsal několik

pojednání a básní persky, především Dánešnáme - Knihu o poznání. Učená pojednání psal převážně arabsky - jazykem vědy té doby. Učil se u buchárských mistrů Abdulláha Nátílí a Ismáíla Záhida. Po zdařilém lékařském zásahu v panovníkově rodině se mu naskytla možnost užívat královské knihovny. O její úrovni píše ve svém životopise: "Dovedli mne do královské knihovny. Byla rozsáhlá a měla řadu místností. V nich byly četné truhly s knihami, jež byly uspořádány tak, že každý sál obsahoval knihy jednoho druhu. Místnost s arabskými knihami, místnost s básněmi a pak podle různých věd. Knihovna měla katalog, z něhož jsem si vybral, co jsem potřeboval." Podle různých dokladů a podle korespondence s Bírúním se Ibn Síná v 18 letech jeví jako zralý učenec. Jeho život pak byl vyplněn neustálým putováním, hledáním útočiště; byl také vězňem. Zemřel ve věku 57 let v Hamadánu /Irán/ 18. 6. 1037.

Ibn Síná sehrál závažnou roli ve světové filozofii. Navázal na filozofii řeckou, zejména Aristotela, částečně na Platóna a na islámské předchůdce Al-Kindího a Al-Farábího. Vydátně přispěl vlastními myšlenkami a názory a sám se stal východiskem pro řadu myslitelů východních jako Džurdžání, Omar Chajjám, Násiruddín Túsí, Ibn Rušd aj. Avicennův duch je patrný u Tomáše Akvinského, Giordana Bruna, u Danteho. Český reformátor Mistr Jan Hus znal dobře Avicennovo učení, což je patrné zejména také z častého citování jeho názorů v souboru univerzitních diskusí nazvaném Quodlibet z konce 14. stol. Na Ibn Sínův názor se např. odvolává také Johannes Kepler ve spise *Astronomia nova*, vydaném r. 1609 v Praze. Ibn Síná ve svých filozofických úvahách se věnoval vztahu Boha a přírody, formám existence, otázce těla a duše. Na svou dobu vynikajícím způsobem propracoval otázky logiky, již považoval za metodu poznání pravdy. V té souvislosti věnoval pozornost otázce definicí a napsal dílo *Risálat fil-hudúd* - Pojednání o definicích - jeho překlad vydala r. 1954

Zahájení.

Projev Dr. N. Erbakana.

Navazování kontaktů s účastníky z Bosny, Kazachstánu a Albánie.

Zástupce čes. muslimů M. A. Šilhavý,
Dr. Necmettin Erbakan.
Zástupce slovenských muslimů
Husni Rize Kukuli.

Projev zástupkyně žen.

Naše a slovenská delegace.
V pozadí vlevo Alja Sofia.

J. Štěpková. V otázkách společenského a politického života, morálky, výchovy a výuky navázal na myšlenky Al-Farábího. K osvětlení Avicennova učení o psychologii přispěl vydatným způsobem slovenský semitista Ján Bakoš, který vydal r. 1956 v Praze kritický arabský text a francouzský překlad části o psychologii v Ibn Sínově díle Aš-Šifá /Uzdravení/. Bakoš v úvodu poznamenává, že středověká psychologie byla pod silným Avicennovým vlivem.

Ještě hlouběji a daleko šíře zasáhly Ibn Sínovy spisy z lékařského oboru, hlavně Kánún fi-t-tibb - Lékařský kánon. Ten byl na začátku 13. stol. přeložen do latiny a po zavedení tisku vyšel mnohokrát jako objemná kniha. Roku 1593 v Římě také v arabském originálu. V latinském překladu se šířil po celé Evropě, také do Čech - v historických knihovnách v Praze, Brně i jinde je celá řada exemplářů díla, některé i z doby před r. 1500. Kánon je svérázná medicínská pokladnice, v níž podle Hakíma Mohammada Saída "s encyklopedickou všestranností je shromážděno staré dědictví perských, řeckých, římských, arabských, indických, čínských a tibetských léčitelů a učenců". Nad to Ladislav Niklíček ve svých Dějinách medicíny z r. 1985 uvádí, že "na vysoké úrovni bylo arabské zdravotnictví, které se opíralo o řadu zdravotních a hygienických příkazů

islámského náboženství". Také Avicennovy základní myšlenky o lékařské filozofii a etice jsou do značné míry shodné s dnešními. V 5. díle Kánonu uvádí 760 léků i soupis farmakologických metod. Různé části Kánonu byly rovněž v učebním plánu lékařských fakult v Evropě, také v pražské od počátku r. 1348.

Ibn Síná zanechal významnou stopu také v krásné literatuře. Psal filozofické eseje a didaktické básně v perském i arabském jazyce. Patří sem mystické povídky At-tajr /Pták/ a alegorie Hajj ibn Jakzán - ta sehrála značnou roli v islámském písemnictví - byla několikrát napodobena, např. v románu Ibn Tufajla a je možné, že byla pravzorem románu Robinson Crusoe. České překlady některých děl najdeme v knize Avicenna, Z díla, kterou vydali V. Kubíčková a K. Petráček r. 1954 v Praze. Ibn Síná má rovněž populární veršované pojednání v arabském jazyce zvané Urdžúza fi-t-tibb o 1329 dvojverších. Obsahuje základní informace o teoretických i praktických otázkách medicíny. Do latiny byla přeložena ve 12. století Gerhardem z Cremony. Proslulost konečně získala Ibn Sínova Ajníja - Óda na duši. Na tuto tradiční mystickou kasídu byly na východě napsány četné komentáře. Zde je její překlad od autora článku v přebásnění Josefa Hiršala:

Óda na duši

*Z nejvyšších sfér, kde se světlem a dobrem se pravda usídlila,
nesmírně dobrá a něžná duše do tebe zlehka sestoupila.
Nepostížitelná i pro nejučenější z učených
skrytá a tajemná se bez zřetelných znaků objevila.
Nevstoupila do tebe o své vůli, nešťastná z toho byla,
pak přivykla a stalo se jí těžkým, aby se s tebou rozloučila.
Obtížné bylo boží dceři smířit se s životem ve smrtelné schránce,
zapomněla však na nebeské sady, když se zde usídlila.
tak přivykla, že zvolna zapomínala cestu do blaženosti,
do končiny, v níž pobývat je sladké, kde duch je sama velikost a síla.
Však v čas, kdy dostala pokyn sestoupit - v téže chvíli -
z nebeské klenby smírně a pokorně na zemský povrch sestoupila.
A zjevila se ve spustošené, mlčící a zmrzačené poušti,
v zuboženém, poníženém světě, jež za sídlo si bída vyvolila.
Když vzpomněla si na blažené místo, o milost prosila
a slza odloučení z roztouženého nitra v pláči jí vyprýštila.
A nepřestala sténat nad zbytky tábořiště rozmetaného větry,
jež doléhají ze všech stran sem, v místa, kam zabloudila.
Bylo jí do pláče, že pohltila ji klec těla jak zajatý horský orel
oddělena je od prostoru, kde svoboda a volnost rozkřídčila.
Když přišel však čas odletu do bývalého útulku,
když přišla doba návratu tam, kde sama věčnost hvězdy rozzářila,
sama se zachvěla jak hvězda, zaradovala se ze ztráty jha,
že za zdviženou oponou uvidí, co bdící bytost nikdy nespátřila.
Odletěla čistá a lehká jako radostná píseň,
šťastná, že světské sváry už navždycky opustila.
Zpívala chválu v modrých sférách, že poznala skryté na zemi,
vždyť i ty nejnížší tvor poznání oblažuje, proto se veselila.*

*Proč svrhli ji z nebeských výšin do bezedné hlubiny,
proč Alláh svrhl ji, aby po dlouhá léta na našem světě žila?
nejvyšší pán ji snad odeslal za dobrým účelem,
skrytým slepému chápání i těch nejmoudřejších, co tma světa zaslepila.
Je možné, že musela poslouchat bez naslouchání a hledět bez zrění,
aby při zvěstování posledního soudu se sudba naplnila.
Aby se vrátila ke hvězdným prostorám se zprávami o světě?
Aby znala tajemství obou světů, jejichž trhlinu zcelit není s to žádná síla?
Neúprosný čas přerval krátkou existenci duše u nás všech.
jak hvězda zapadla, aby už nikdy nevzešla, nezářila.
Jako blesk pomíjející a krásná v tíživé samotě se jasně zablýskla,
jak věčné světlo zasvítila a zhasla, jak by se nikdy nezjevila.*

Dětství?

Příběh dívky M. A. narozené dne 14. 3. 1980 v Prijedoru v Bosně.

Pekelné léto 1992

Dne 20. září to peklo začalo. Město Prijedor a vesnici Hambarine Srbové měli pod kontrolou. Toho letního dne se začalo střílet v muslimských vesnicích Rakovčani, Rizvanoviči, Biščani a Sredice. Má rodina a ještě další začali utíkat do vesnice Sredice. My jsme šli k strejdovi a tetě. Mysleli jsme, že se tam bude méně střílet, ale zmýlili jsme se. Ten celý den padaly granáty na Džanuju; museli jsme být ve sklepě pod domem. Ráno už byl klid, táta, mladší sestra a Mahmut odešli do našeho domu v Rizvanoviči, aby přinesli něco k oblečení.

Když táta a Mahmut odešli, všimla jsem si, že starší strejda Fikret sedí před domem na lavičce a říká něco svému synovi, který ten den měl právě rok. Poslouchala jsem, jak mu říká: "Synu, mám takový divný pocit, že tě už nikdy neuvidím". Potom se podíval na mne, zavolal mne a řekl, abych malého donesla do domu. Táta přišel a po obědě nás čtyři sestry posadil a mluvil o tom, že je ta válka ošklivá a že máme dávat na mámu a babičku pozor, dokud se on nevrátí. Vstal, otočil se rychle nás objal a povídal: "Děti, cokoliv se stane, vězte, že vás budu mít rád vždycky!" a ještě jednou nás objal, otočil se a odešel za mámou. Řekl jí, že má dávat na nás pozor, začal plakat a odcházel zase domů do Rizvanovič. Ale ještě řekl strejdovi Fikretovi, jestli se začne střílet, ať běží do lesa: "Ty víš, Fikrete, že Srbové zabijí každého chlapa." Asi za patnáct minut po tátově a Mahmutově odchodu se opravdu začalo střílet. Strejda Fikret odešel do lesa a my jsme musely na silnici. Srbové nařídili, že ženy a děti musejí na jednu stranu silnice, muži na druhou. Ženy začaly plakat, když Srbové stříleli po mužích. Jeden chlapec utíkal za svým zastřeleným otcem, objal ho a ptal se vojáka, co mu zabil otce: "Proč, proč jste zabili mého otce, už nikoho jiného nemám, co vám udělal?" Po chvíli opět vstal a řekl: "Jen proto, že je muslim. Vy nikdy všechny muslimy nezabijete!" Ale ten voják dlouho nečekal, zamířil na chlapce zbrani a zabil ho. Potom řekl: "Ano, muslimy musíme zničit!"

Pak začali nadávat a hnali nás do starých domů, protože do 21. září naše domy ukradli. Večer jsme se měli vrátit do strejdova domu, ale byl to problém. Zrovna, když jsme chtěli přejít pole náhle jsem se

zastavila a dívala se do země. Máma přišla za mnou a podívala se přede mne. Vzala mne za ruku a říká: "To nic, to nic." Babička se ptala, co to je, a máma jen odpoví, že jsou tam mrtví lidé. Můj Bože!, poprvé jsem viděla, že přede mnou tak blízko leží mrtvý člověk. Asi o půl kroku bych na něho šlápla. Potom jsme se rychle vrátili do stejného domu. Já jsem stále myslela na to mrtvé tělo. Ani nevím jak to, že jsem neječela ani se nebála. V domě jsme slyšeli, jak si ženy povídaly, že viděly Alagič Fikreta mrtvého. Celou noc jsem nemohla spát, vždycky se mi v hlavě točila myšlenka, že je strejda mrtev - a ten mrtvý člověk na poli.

Ráno babička potvrdila, že je strejda mrtev a že mu dala na hlavu maramu (šátek). Ano, takže strejda měl pravdu, že má ten divný pocit, že už neuvidí svého syna, kterému na den jeho prvních narozenin byl zabit táta. O otcovi a Mahmut jsme nic nevěděli. Odpoledne jsme museli opustit vesnici Sredice. Asi čtyři kilometry jsme měli do města Prijedor. Ty čtyři kilometry byly hrozné, všude na polích, před domy, po okraji silnice leželi mrtví lidé. Já se sestrami jsme se bály, stále jsme šly před matkou. Matka si přála, abychom to neviděly, ale to se muselo vidět, vždyť všude leželi mrtví lidé. Se skloněnou hlavou k zemi jsme nic neviděly, ale cítily jsme, jak to páchne. Já jsem náhle zvedla hlavu a viděla tlustého člověka, jak leží na okraji silnice, všude po břichu měl díry a krev. Potom nás odvezli do věznice, kde jsme strávili tři dny. Jak táta říkal: Srbové nemají slitování! Nikde a nikdy v mém životě jsem nezažila tak pekelné léto. Třicet kilometrů jsme šli do města Travnik. Když jsem se už konečně ubytovali v jedné škole, kde byli již uprchlíci, tehdy jsme si uvědomili, že nic nevíme o tátovi a Mahmut, strejda Fikret mrtev a my sedíme hladovi ve škole a čekáme, co bude s námi dále.

Ale dnes jsem v České republice a dobře se učím ve škole. Tady jsem se svou rodinou a tátou, který bosý za domem šlápl na minu a zůstal invalidou. Strejda Mahmut je ve válce v Bosně za domov nás všech.

Ještě před válkou jsme se učili a naučili toho mnoho o Islámu o našem náboženství, ale tady, díky arabským studentům, umíme toho teď víc. Věřím v Boha, musíme věřit, že nám jen Bůh pomůže.

(Článek nebyl nijak upravován, jen pravopisné rozdílly oproti původnímu opraveny).

Zpráva o islámské konferenci v Istanbulu

Ve dnech 28. - 29. května 1996 se konalo v Istanbulu 5. zasedání spolupráce a solidarity muslimských společenstev. Toto datum bylo zvoleno na oslavu pětistého čtyřicátého třetího výročí dobytí Istanbulu tehdy jedenadvacitiletým sultánem Muhammedem Fatih Chánem. Toto dobytí znamenalo konec temného středověku Evropy a začátek osvícené éry. Oslava tohoto vítězství se koná každoročně 29. května za účasti desetitisíců mladých mužů a žen.

V pondělí 27. 5. 1996 probíhala dopoledne registrace pozvaných, odpoledne zasedání provozní komise. V úterý první zasedání začalo v 9.00 čtením Koránu a po zahájení Nevzatem Laleli probíhaly referáty jednotlivých účastníků s přestávkami až do 20 hodin. Dne 29. 5. od 9.00 pokračování referátů, v kterých řečníci někdy stručně, někdy velmi obsírně referovali o poměrech ve své vlasti. Velmi srdečně byli přijati zástupci z Bosny a Hercegoviny a z Čečny. Velmi přínosný referát přednesl dr. Ahmed Abdulrahim Sai z Rakouska. Do určité míry zhodnotil předcházející příspěvky a upozornil na to, že postrádal výčet toho, co která organizace sama skutečně udělala bez cizí pomoci.

Průběh celé akce ocenění i výhledů do budoucna pak provedl dr. Necmettin ERBAKAN.

Na večer byla plánována společná modlitba a po ní účast na oslavách na stadioně. Protože začalo pršet a účast na oslavách byla nepředstavitelně velká, rozhodli jsme se k předčasnému návratu do hotelu.

Poslední den byl věnován projížďce po Bosporu s návštěvou mešity Ortaköy, podplutím pod mostem spojujícím Evropu s Asií a s přistáním v Kuzguncuku na asijské pevnině, kde se s námi rozloučili účastníci vracející se do Ankaru.

Dnes se blíží počet muslimů 1,5 miliard, rozšířených od Tichého k Atlantickému oceánu, v Evropě, Americe, Austrálii, Africe i Asií. Dříve jednotný islámský svět je však nyní roztržštěný a proto je třeba zříditi Islámskou unii a to co nejdříve. Tomuto účelu slouží 5. setkání spolupráce a solidarity za účasti reprezentantů z každé muslimské komunity. Toto setkání je v pořadající zemi zajištěno prof. dr. Necmettinem Erbakanem, předsedou a leadrem strany REFAH, členem tureckého parlamentu, vítězem posledních voleb.

Základem spolupráce a solidarity je vzájemné poznání poměrů jednotlivých komunit jak po stránce národnostní, tak i po stránce sociálního složení, zájmů a odborností. Tyto informace zahrnuje sedm základních knih s tímto obsahem:

1.) Islámská hnutí, jejich zakladatelé, základní principy, jejich dělení.

2.) Kompletní adresy vrcholových islámských hnutí v té které zemi, jejich centra doma i v zahraničí.

3.) Islámské sdělovací prostředky, noviny, časopis, zpravodajské služby, agentury, TV kanály, jejich adre-

sy, případně adresy členů, majících vztahy k jmenovaným sdělovacím prostředkům.

4.) Strategická centra vyhledávající a registrující informace.

5.) Politikové a členové parlamentů, jejich funkce a adresa.

6.) Adresy islámských center zapojených do islámského hnutí nebo spolupracujících s ním, jejich adresy.

7.) Aktivity studentů a syndikátů a jejich adresy a to jak přímo zapojených, tak sympatizujících. Adresy nejdůležitějších vědeckých institucí a odborných organizací účastných nebo sympatizujících s islámským hnutím.

K dispozici byly II. a III. kniha. V II. knize byly jednak uvedeny základní informace o jednotlivých státech s muslimskou většinou, jednak adresy. III. kniha pojednává o již započatých aktivitách dle tohoto plánu. Staví se však překážky v plánované práci jako např. neoprávněné zatčení a věznění Muhammada Mehdi Akifa v Egyptě po vyšetřování vojenskými soudy, obdobná situace v Pakistánu.

Hlavní aktivita byla zaměřena na Bosnu a Hercegovinu na zasedání 17. srpna 1995 s návrhy Qadhi Hussaina Ahmada, předsedy islámské obce v Pakistánu a prof. dr. Necmettina Erbakana.

1.) Centrální devatenáctičlenné komitě a rozvojový fond byly stanoveny s ohledem na Bosnu a Hercegovinu pod vedením Mustafy Muhammada Tahana, p. Hashmeta a Ebu-Ľ ALA Madiho

2.) Mezinárodní studentské setkání (problémy mezi Evropou a USA, afričtí muslimové a jejich zaostávání).

3.) Problémy v Asií velmi navzájem rozličné. Hlavní problém v arabských zemích, utlačovatelské režimy, vyrovnání se s islámským terorizmem, nedostatek zájmu o postavení ženy. Buď jsou ženy zbavovány práv daných jim Islámem nebo ztrácejí svou hodnotu současně s "hidžábem".

3.) Setkání v Davosu. -O tom jsme referovali v č. 5.-12. třináctého ročníku Hlasu. 4.) Rovněž v témže čísle bylo referováno o sjezdu komisí pro výchovu a vzdělání v Istanbulu.

5.) V Istanbulu také v srpnu 1995 zasedala komise pro práci ve sdělovacích prostředcích.

6.) V říjnu zasedal politický výbor a v říjnu proběhlo ekonomické setkání v Pakistánu.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat problémům Palestiny, Afghanistanu, Bosně a Hercegovině a Kašmíru. Nesouhlasíme s uvalováním embarga na četné muslimské státy. Při posuzování se používá dvojí míra a ilegální omezování lidských práv a svobod vládnoucími silami, věznění a život v exilu. Velmi důležitým předmětem debaty byl poměr učenců ummy v zabývání se více světskými záležitostmi spíše než napomínáním vladařů, aby se nasměřovali k pravdě a

zachraňovali národ před krutostmi. Dalším předmětem debaty je fanatismus, který se může projevat různým způsobem. Rozličná náboženství, etnika a sekty přicházejí a tím vzniká nepřátelství, které vytváří nesprávný pohled na Islám.

Studentská hnutí byla vždy pionýry a zástanci ummy v nejhrošších dobách při zápasu s mezinárodní nadvládou.

Ke splnění všech těchto úkolů je proto nezbytně třeba založit spolehlivý FOND.

Zpráva o činnosti

Ústřední muslimských náboženských obcí a organizací v České republice

Ve čtvrtek dne 4. dubna v ostravském rozhlasu byla provedena otevřená debata o Islámu. Na stejné téma byla obšírnější debata pro rozhl. stanici Svobodná Evropa dne 22. dubna a opakována dne 23. dubna. Dne 14. dubna účast na debatě o náboženství pro Č. televizi. Ve čtvrtek 16. května přednáška pro středoškolské profesory v Bratislavě o skutečné roli Islámu v dějinách lidstva. Ve dnech 28. - 30. května účast na 5. summitu v Istanbulu (viz zprávu). V květnu a červnu uskutečněny dva pohřby na muslimském hřbitově v Třebíči.

Pan Majdí Sálím z Jemenu ukončil s úspěchem svá studia v Brně a pozdravuje ze své domoviny všechny bratry a sestry v ČR.

Naši příznivci

Do fondu obce přispěli tito bratři, sestry a příznivci:

Bilkís Nováková, Ing. Zdena Kassabová, L. Šilhavá (2x), M. Šimončíčová, G. Vinágová a T. Mustafafová, Světlana Hedencová, Ing. Vítězsl. Matuška.

Všem dárcům děkujeme!

*Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací zakoupilo na trebičském hřbitově pozemek pro pohřbívání zemřelých muslimů. Ostatní náklady spojené s pohřbem však musí zaplatit pozůstalí (převoz, úpravu a pod.)
Nutno pohřbívát v rakvi.*

Dotazy na tel. č. 0618/3101

V Třebíči dne 14. června 1996 - 27. Muharram 1417

Majitel a vydavatel: Al Ittihad Al Islami,

Ústředí MNOO v České republice,

Redaktorka Mgr. Lajla Kotačková, Nikodemova 6,
6745 01 Třebíč

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Brně, č. j. P/3-22-70/92 ze dne 11. 6. 1992

Novinová zásilka, vyplaceno v hotovosti u pošty
Třebíč 1

Dne 13. 11. 1993 v Praze proběhla ustavující schůze Ligy českých muslimů. Tato organizace spadající pod zastřešující Al Ittihad Al Islami, by měla sdružovat především muslimy nearabského původu, stejně jako zájemce o pravdivé informace o Islámu. Výše uvedená schůze byla však současně našim setkáním posledním.

Jelikož bychom činnost Ligy rádi obnovili, prosíme všechny, kdo se zmíněné schůze zúčastnili, jakož i všechny případné zájemce o členství, aby se obrátili na adresu:

Karíma Kuldanová

JZD 21/5

190 15 Praha 9

Satalice

tel.: 02/8505611